

Skyddsudrustning

Vid hantering och montage med handkraft skall man alltid vara iförd skyddsskor, liksom det rekommenderas att använda skyddshandskar.

Vid hantering och montage med kran skall man dessutom bära godkänd skyddshjälm.

Det är STRÅNGT FÖRBJUDET att uppehålla sig under ett hängande element.

Var kan man få ytterligare information

MURO – Murerfagets Oplysningsråd (Murarnas Informationsråd)

Tlf.: +45 33 32 22 30

info@muro.dk

www.muro.dk

Vägledningen har utarbetats av representanter för tegelindustrin i samarbete med MURO – Murerfagets Oplysningsråd (Murarnas Informationsråd).

Arbetskyddet har haft vägledningen på remiss och har konstaterat, att den inte strider mot Arbetsmiljölagen.

VÄGLEDNING

Hantering och montage av tegelement

Hantering

Syfte med denna vägledning är att anföra metoder och regler för montage och hantering av tegelement.

Det förutsätts, att projektmaterialet har utarbetats så att metoder som nämns i denna vägledning, kan följas.

Anförda metoder och regler m.m. gäller specifikt för tegelement och kan inte omedelbart överföras till andra branscher.

Vid mellanlagring på byggplats

Elementen skall vid mellanlagring på byggplats placeras på regler av mjukt trä som ligger på plant och jämnt underlag. Element, som har levererats på pallar, skall så vitt som möjligt ligga kvar på dessa, och det skall samtidigt säkras, att eventuella utskjutande ändar i förhållande till pallen stöds underifrån så att man på det sättet undviker oönskade deformationer.

Vid omlastning av element från pallen skall det säkras, att dessa placeras och stöds underifrån på samma sätt som ursprungligen vid leverans.

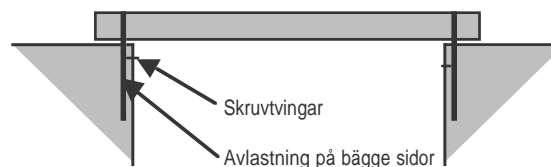
Element som mellanlagras på byggplats, skall skyddas mot väderlek genom övertäckning med presenningar – alternativt i uppvärmda tält.

Hantering

Hantering skall föregå med stor aktsamhet, då der med stöd och liknande kan ske avskalningar av tegel i elementet. Element, som vid leverans är försedda med ingjutna lyftanordningar, bör hanteras genom anhuggning i dessa. Element utan ingjutna lyftanordningar skall hanteras med handkraft – alternativt med hjälp av breda stroppar, som förs under elementet.

Vid montage

Vid montage skall det säkras, att elementen läggs upp, byggs in och avlastas/stöds i överensstämmelse med projektet. Tillfälliga avlastningar får avlägsnas först när det är uppnådd tillräcklig styrka för konstruktionen. Vid inbyggnad av element, där det kan vara risk för kippning/vältning, skall dessa säkras mot detta. Vid exempelvis höga murverksbalkar med höjd/bredd >2 kan detta säkras således:

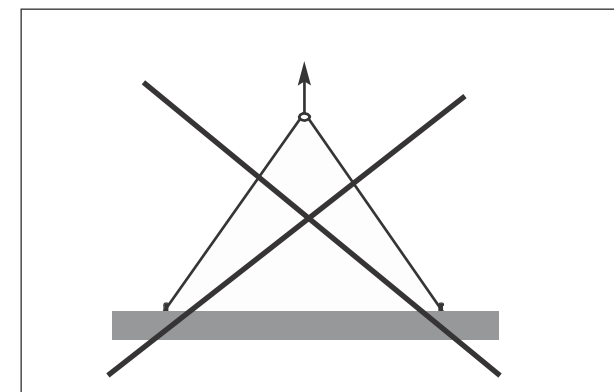
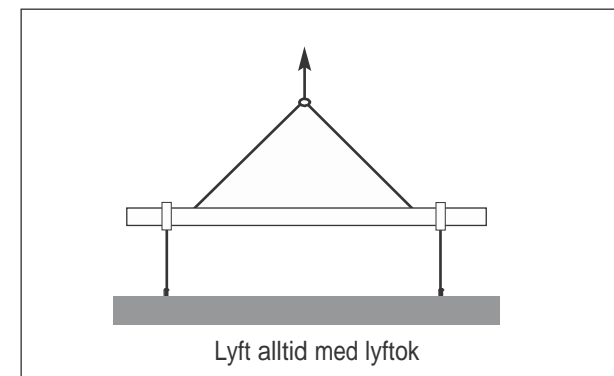
Lyft av element

Lyft av element med lyftöglor skall alltid ske lodrätt med hjälp av lyftok. De förankras i ingjutna lyftöglor med krokar eller schackel.

OBS: Deformerade eller skadade lyftöglor får inte användas.

Andra typer av lyftanordningar än ingjutna lyftöglor kan eventuellt appliceras på annat sätt. Det hänvisas i sådana fall till anvisningar från leverantören av denna utrustning.

Lyft av element utan lyftöglor sker genom handkraft eller med hjälp av kran och breda stroppar. Stropparna skall föras under elementet i L/5-dels punkter från varje ände – eller enligt projekt. Lyft med hjälp av stroppar skall likaså föregå lodrätt, då det annars är risk för att stropparna glider på elementet, som därmed kan störta ner.

Generellt för lyft gäller att detta skall ske med omsorg och omtanke. Vid lyft med kran skall stroppar eller kedjor etc. stramas upp försiktigt, samt att lyftet skall påbörjas och genomföras i ett lugnt och jämnt tempo.

Leverantören kan leverera uppgifter om vikt och lämpliga lyftpunkter.

Det förutsätts, att all lyftutrustning är i lagmässigt och försvarbart skick, eftersom ansvaret härför endast vilar på montageentreprenören.

OBS: Vid lyft med handkraft skall Arbetarskyddsstyrelsens generella regler för lyft följas och efterlevas.